

INSTYGOWAĆ (53) *vb impf*

-ty- (37), -ti- (16).

o oraz a jasne.

inf instygować (22). \diamond *praes 3 sg* instyguje (9). \diamond *3 pl* instygnją (3). \diamond *praet 3 sg m* instygow(a)ł (1). *f* instygowała (2). \diamond *3 pl m pers* instygowali (3). *subst* instygowały (1). \diamond *imp 2 pl* instygniecie (1). \diamond *con 3 sg m* by instygował (3). *f* by instygowała (1). \diamond *1 pl m pers* byśmy instygowali (1). \diamond *part praes act* instygnjąc (6).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. *praw. Oskarżać, skarżyć, składać skargę; accusare Cn (26)* : Woiewodá iefliby nieprzymuśił fwego Podwoiewodzego/ áni by też íam rzeczy przcdawájących vftáwił/ táki ma być winą ítem grzywien karan: ktorey winy nam połowicá/ á ítronie ktoraby inftygowála [pro parte instigante JanStat 283] połowicá *UstPraw A2*; Stároftá/ gdy nie maż ktoby instigował/ on instigować powinien. *GórnRozm D2v, Dv [2 r.]*; *PaprUp L2*; Inftigator ieden inftigowác, y ták wiele rzeczy popiérác niemoże *SarnStat 143, 143, 483*.

instygować przeciw komu (1): poślowie [...] będą povinni inftigowacz [*instigare JanStat 301*] na Seymie przeciwko takovemu vrzędnikovi Dignitarzovi *ComCrac 14v*.

instygować na kogo, na co (10): *ComCrac 16*; *GroicPorz o2v*; *WierKróc B3*; W Rzymie czelniefzi Pánowie mieli to íobie zá vcźciwą rzecz/ ták inftygowác [*accusare*] ná winne obyvátele/ íáko też y niewinnych bronić. *ModrzBaz 95*; *WerGość 224 [2 r.]*; *GórnRozm D2*; Poślowie inftigowác máią ná *negligentes Dignitarios*, ná Séymiech, y ná Séymikach *SarnStat 44, 609*. Cf *instygować na kogo przed czym*.

instygować na kogo przed czym (1): ieflibym kogo obaczył v Sądu nieobyczáynie/ nieutćiwie/ á nie wedle práwá/ y íákimkolwiek obyczáiem/ nieprzyftoynie íye záchowuiącego/ [...] ná thákiego chcę inftygowác/ zarázem przed Sądem. *GroicPorz g3v*.

instygować o co (2): O co Poślóm inftigowác będzie wolno. *SarnStat 359 [idem] 419*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): vrzędnicy [...] zmwili íie nań/ y zgoła inftygowáli nań/ íákoby on [*ślachcic*] miał /podpiwłzy íobie/ dzieię ná przedmieściu koniem roftrácić. *WerGość 224*.

Zwrot: »instygować u prawa« = oskarżać przed sądem (być powodem lub oskarżycielem) (1): Kronikarze [...] ípomináią y the [*białegłowy*]/ ktore inftigowály v práwá/ ábo íie zyimowály zá czyię niewinność/ y ze złey thonией ludzie/ wielką wymową íwą wywadzáły. *GórnDworz X7*.

W przen (3) : v tego íądu [*boskiego*]/ ípráwiedliwość záłuie/ instyguie/ płácze/ próí; ále miłóíierdzie íkázuie y dekretá czyni. *SkarKaz 3a*.

instygować na kogo (2): Pogroził íię Pan Bog y inftygowála ípráwiedliwość íego ná Niniwity/ áby íe íiemia požarlá: ále íię oni pokutá y trzemi dni poftu wyprośili/ y dekret po nich miłóíierdzie vczyniło. *SkarKaz 3a, 3a*.

2. *Podburzać, podszczuwać; dybać, nastawać [instigo – poduszczam, podszczuwam, drażnię Mącz 415b; – poduszczam Calep; pobudzam; podszczuwam – instigo Cn] (27)* :

instygować przeciw komu [w tym: *przeciw komu przed kim* (1)] (3): [ksiądz Kanonik] zwierzchność ku łprzećiwianiu łię też Bogu pobudza/ przeciw tym inłtyguiąc ktorzy z woley Bożey łkąd inąd przyłzedłzy/ przedłię niczyiego gwałtem nie wydźieráią áni gwałcą *CzechEp* 58, 26, 58, 61, 77, 90.

instygować na kogo, na co [w tym: *na kogo przed kim* (3)] (18): godźili łię ták łierdźić y ná krew niewinną/ [...] inłtygowáć *CzechEp* 164, 15 [2 r.], 17 [2 r.], 18, 21, 27 (17); Thenze pod tehinia potaiemnie łantzego Kozaka wiprawil chcac ludzi wiele wibawic/ gdi łkarga przilzła od Turtzina łamze potem inłtigował na Kozaki/ wiele mezow dobrich potratic poradzil. *Paprup* 13.

instygować przed kim (5): [X. K.] przeciw nam y przed K. I. M. y przed Tribunałem [...] y gdzie indziey wrzałkliwie inłtygowáć poczał. *CzechEp* 90, 15, 18, 44, 173.

W połączeniach szeregowych (3): nie káżec przełádowáć/ łzczypáć/ drapáć/ inłtygowáć/ zábijáć: ále łię tylko łchraniáć/ ábo odłęczáć. *CzechEp* 30, 21, 26.

W charakterystycznych połączeniach: na krew (4), *na gardło, na zdrowie instygować*.

Szeregi: »instygować i łoldrowáć« (2): [czy prawdziwi Chrystyjanie mogą] inłznych wedle fántázyey łwey/ [...] przełádowáć/ wyganiáć/ łpotwarzáć/ do Krolow y łółpolłtwá obnołóć/ ná gárdło ich inłtygowáć y łoldrowáć *CzechEp* 27, 326.

»prełádowáć (i) instygowáć« [szyk 6 : 2] (8): (*marg*) Mszály Papieskie modlitwę máią zá Heretykámí. (-) y czynią tę modlitwę raz w rok w kołóciele zá nimi: á potym ie cáły rok przełáduią y ná nie inłtyguią *CzechEp* 44, 17, 25, 30, 44, 63, 93, 96.

Synonimy: 1. łoldrowáć, oskarżáć, skarżyć; 2. łoldrowáć, pobudzáć, poduszczáć, podszczuwać.

Cf **INSTYGOWANIE, INSTYGUJĄCY**